

Фоторепортаж

Ахамад врач И.А.Айдаев

Терапевтическэ отделение даагша Т.А.Ангарова

Терапевтическэ отделение Т.В.Миронова, В.П.Шумихина, А.В.Бадмаева, Н.Н.Гомбоева

Медсестра Арюна Патархеева

Хэдэн жэлэй саана би Сотниковын эмнэлгын-реабилитационно түбтэ амараа нэм. Эндэхи байгаалие эсэлтгүй найхашаан, энхэрэл дуранай үгэнүүдые үгүүлжэл, зорюулжал баймаар. Хадын шолшогонуур горхоной хөөрөөн доро хотогор хүндые хоёр талаһаань хүрээлэн жагсаһан хэдэн зуун жэлэй шэнэһэн, нарһан, хуһан модод хуяг халхабшаяа найдамтайгаар барихан баатар сэрэгшэд мэтэл. Эдэнэй һүүдэртэ бүһэсөө налайса ургаһан үдхэн ногоон Одо заяата тэнгэриһээ, дороһоо - Эхэ газарһаа абтаһан шэмэ шүүһэтэ үнэр хангалаа, һэрюусүүлмэ амидаралта хүсээ оршолон дэлхэйдэ элбэгээр тараажа жаргаһандаал...

Шубуухай, амитадынше жэгтэйнүүд. Шурахан жэрхинүүдэй зурагас гэхэнь, абарга томо бутандаа бисалһан шоргоолжодой ажаллахань - хуу гайхалтай. Манай Буряадта үсөөн лэ газарта үзэгдэдэг сэнхир хүхэ этиг шаазгай шубуудай дуунай абяан шэхэ хужарлуулна. Илангаяа илдамханаар, аяа хөөрхөнөөр һанагдаһан аяр шарахан үбсүүтэй борбилоогой зэргэһэн шиисгалдай шубуухайе отол хаража байһайб гэмээр, сэдхэл соо сэнгтэйхэн уялаа зангидажархинал даа.

ЭНХЭ БАЙГААЛИН ОРШОНДО

«АЙМАГУУДһАА ЗОНИИЕ АБАХА АРГАТАЙБДИ»...

Эгээл иимэ бурханай орон мэтэ газарта Элүүрье хамгаалгын министерствын үүсхэлээр 1990 ондо эмнэлгын-реабилитационно түб байгуулагдаһан түүхэтэй. Республика соогоо мэдээжэ эмшэд-эмхидхэгшэд Н.Н.Ринчинова, Б.В.Бандеев, В.П.Амагыров удаа дараалан энэ түбье толгойлоо. Мүнөө Буряад Республикын габыята врач И.А.Айдаев ударидана. Зүрхэ-һудаһанай, терапевтическэ, мүн хүүгэдые эмнэхэ отделениеүүд яһала урагшатай ажаллаа. Тэрэ үедэ эндэ бээ эмшэлүүлэн зоной зүгһөө гомдол, дурадхалуудай дэбтэр соо гансал найшаалай үгэнүүдэй бэшгэдэһэн байһыень һонирхон уншаа һэмди. Удаань 1998 ондо кардиологическа албан Дээдэ-Онгостой руу нүүлгэгдээ.

Тиин 1999 ондо Сотниковын түб элүүрье хамгаалгын муниципальна албан зургаан болгодожо, Улаан-Үдэ хотын элүүрье хамгаалгын управленидэ дамжуулагдаһан байна. «Элүүрье хамгаалгын гүрэнэй болон муниципальна албан зургаануудай ниитэ нэгэн номенклатура баталха тухай» Россин Элүүрье хамгаалгын министерствын захиралтатай зохидуулан, тус түб 2005 оной эсэс багаар «Городой 6-дахи больница» гэжэ шэнээр нэрлэгдэһэн байна.

Эмнэлгын энэ зургаанай мүнөөнэй эрхэ байдалда ажал, хүдэлмэри тухай ахамад врачай орлогшо Т.Б.ХУНХИНОВАТАЙ хөөрөлдэбди.

- Туяна Бимбаевна, 6-дахи больница болгогдон хубилгагдаһанһаа хойшо ажал ябуулгынтай шэглэд ондоо болгодоо гү?

- Юрэнхыдөө, анхандаа гол түлэб ямар нэгэн үбшэнэй хойшолонгуудые эмшэлдэг, үдөөд һайн боложо байһан хүнүүдые элүүржүүлдэг һаа, мүнөө манда хандагшадые эгээл үбдэжэ байгаа хаһадань абанабди. Жэшэнь, терапевтическэ отделениедэ бронхиальна астма үбшэнэй эгээл түлэг хаһадань, уушханай ханяаданай бууража, һайн тээшээ боложо байһан үедэнь, мүн неврологическа үбшэнтэниие эмшэлэбди. Онсолбол, инсультын, гэмэлтэһэнэй удаадахи бэсын байдал, вегето-сосудистая дистония гэхэн бусадшые үбшэнүүд болоно. Тус отделение үнинэй, мэргэжэл түгэс врач Татьяна Андреевна Ангарова

Психоневрологическа отделение коллектив

толгойлоо. Үбшэнтэниие тусгаар шэлэн абаха комисси среда бүхэндэ үдэрэй 2 саһаа городой 1-дэхи поликлиникэдэ хүдэлдэг. Эндэ хандагшад заатагүй страховой полистой байха зэргэтэй.

Педиатрическа отделени нэгэ мүнэн 40 хүүгэдые эмнэхэ аргатай. Гол түлэб неврологическа, аллергическэ, яһа уһанай талаар гэмэлтэлгэтэй үхибүүд эндэ абтадаг юм. Ямар нэгэн гэнэ усалда орожо, яһаа хухалһан хүүгэдые ортопед-травматолог мэргэжэлтэй эмшэд манай больницада элгээдэг. Наһар зунай сагта тус отделение бааза дээрэ хүүгэдэй элүүржүүлгын лагерь ажалладаг, харин августын 10-һаа эндокринологическа отделени нэгэ сезоной туршада үүдээ сэлддэг юм.

Илангаяа удаан эмшэлгэ психоневрологическа отделениедэ ороһон багашуул гарадаг: 18-һаа 45 үдэр хүрэтэр. Тус отделение медицинһын ажалда гүшаад жэлэй стажтай, Казань хотодо психоневрологин талаар тусхай курс гараад, хүүгэдэй 2-дохи больницада ажаллажа байһанаа иишэ хүдэлхөөр ерэнэн В.В.Балданова толгойлдог юм. Эндэ нэгэ мүнэн 60 хүүгэд эмшэлгэ гарана, - гээд, ахамад врачай орлогшо онсолон хөөрөбэ.

- Коллективтэтай мүнөө хэды зон бэ?

- Ганса медсестранууднай 40-өөд юм. 14-ниинь мэргэжэлэй дээдэ категоритой. Буряад Республикын габыята врач И.А.Айдаев ахамад врачар ажаллана. Нэрэ зэргэтэй зон сооһоо Буряад Республикын габыята врач, дээдэ категоринин врач педиатр Э.Б.Бадмаевае, логопед-дефектолог мэргэжэлтэй Л.С.Болдоруевае нэрлэмээр.

- Эмнэлгын бааза ямар гэшэбэ?

- Баазамнай хадаа олон һалбарита комплекс мүн. Клиническэ лаборатори, түбэд эмнэлгын кабинет, психологическа туһаламжа үзүүлдэг кабинет, Хираанһаа асарагдаһан шабараар эмнэлгэ, массажай, физио-кабинетүүд, эмнэлгын физкультурын кабинет - дүүрэн эмнэлгэ гараха гүйсэд арганууд бии. Түбэд эмнэлгын кабинетдэ гартаа эдитэй шэдитэй, олон зониие эмшэлжэ, һайн болгоһон Вера Гармаевна Дашапьялова хүдэлдэг.

- Мүнөөдэрэй һанаа зобоомо асуудалнууд ямар бэ?

- Холо ошонгүй, дүтэ эмшэлүүлхэ иимэ газар бии гээд, аймагуудта һайн мэдээдггүй ха. Ушар иимэһээ аймагуудай захиргаануудай, тэндэхи эмнэлгын зургаануудай толгойлогшодто хандажа, Сотниководо хүн зоноо эмшэлүүлхэ хэлсээ бидэнэртэй баталхыень уряалха байнабди. Ехэл аша үрэтэй, буянтайшые хэрэг болохо бэлэй. Эмнэлгэ яагаад һайжаруулха тухай бодожол байдагбди. Психоневрологическа үбшэнүүдтэй хүүгэдэе абаад ерэнэн эхэнүүдтэй һуралсалай курс эмхидхэ һаа, аша үрэтэй гэжэ тоолонобди. Хүүгэдтэйгээ зобоһон эхэнүүдтэ өөһэдтэнь психологическа туһаламжа хэрэгтэй бшуу. Харин ажахын талаар асуудалнууд бага сагаар шиидхэгдэжэл байгааһаб даа. Клиническэ лабораторидоо, физио-кабинеттэе, пищеблогтоо онһон түхээрлэгэнүүдые абаабди. Автопарктайбди, 27 гектар газар талмайтайбди. Агаар уһанаймнай арюун сээрһын хэды һайн нүлөөтэй гэшэбэ, - гээд, Туяна Бимбаевна хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

«НАЙН ДАА»

ЭЭД, БАЯРЫЕ ХҮРГЭЕ

«...Нэн түрүүн ЛФК-гай талалгада оробобди. Ажалай ветеран, эмнэлгын физкультурын инструктор **Т.И.Хандаева** тодо, тоб байса хэшээл үнгэргэжэ байба. 5-6 хүүгэднээ бүлэг бүридхэжэ, одоол шадамараар, уран зүбөөр элдэб упражненинүүдые хүүлэнэ, багахан мурьсөөнүүдые үүсхэнэ.

Логопед-дефектолог, Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын габьяата хүдэлмэрилэгшэ **Л.С.Болдоруева** түбэй байгуулагдан сагнаа хүдэлнэ. Юумэ

хулинсагнай гээдэдэг зон бии, энэ буруу, тон найшаалгүй ябадал гэжэ сэгнэдэгби, - гэжэ Сэсэг Очиржаповна нанамжяа хэлэбэ.

Психологическа туһаламжа үзүүдэг гэхэ гү, али сенсорно талалгада психолог **Р.Л.Жамсаранова** бидэнэрые уттан абажа, «Шэдитэ шаар», «Одо мүшэдэй урасхал» гэнэн үнгэтэ элшэ гэрэлтэй түхээрэлгэнүүдэй нүлөөн тухай хөөржэ үгэбэ. Гоё найханиие сэгнэжэ, үнгэ илгаруулжа хурахада, илангаяа досоо сэдхэлээ номгоруулахда ехэл туһатай юм ха. Ерээдүй тухайгаа сэдхэнэ гүш, сэнхир хүхэ

дэй коллектив хоорондоо эбтэй зетэй, ерэнэн зондо ехээр, багааргүй, ажалаа тааруулжа ябуулхые оролдонолди даа, - гэжэ бидэнэрые байдалтаяа танилсуулхан врач-психоневролог **В.Б.Балданова** тобшолоо хэн.

...Ягаа-улаахан пампагар бүүлхэнүүдые тогоошод табагууд соо тааруулан табина. Шэмэтэ амтатай сок стаканууд соо юулэгдэнэ. Энэ хоол барилгань полдник гэжэ нэрэтэй.

- Бидэ тогоошодтоо баярые хүргэжэ, ханын һонин гаргажа зорюулаабди. Тон саг соонь амтатай хоол бидэнэртэ бэлдэнэ

ЭМНЭЛГЫН ТҮБЭЙ НАЙХАНИИНЫ ЛЭ...

хэлэхэдээ муу, хойнотожо хүгжэжэ байһан хүүгэдтэй хүдэлхэ талаар имагтал өөрын арга методико зохёонхой, тэрэнээ абьяас шуналтайгаар хэрэглэнэ.

- Ехэл хүндэ ушарнуудтай дайралданабди. Эндэ ганса үхибүүнтэйнь бэшэ, нэн түрүүн эжыгтэйнь хүдэлхэ, хайшан гэжэ үхибүүгээ зүбөөр үгүүлжэ хургахаб, хүмүүжүүлхэб гэжэ заажа үгэхэ хэрэгтэй болоно, - гэжэ Людмила Степановна нанамжяа тододхон хөөрөбэ. Одоолдундуур зэргын артистын хэмжээндэ хэшээлээ үнгэргөөгүй хаань, таатай үрэ гарахагүй янзатай ха.

Массаж хэдэг медсестра **С.О.Жамбалова** Урда Агаһаа уг гарбалтай юм. Гартаа эмтэй домтой хүн гээд абаһаар багсаан тухайлмаар.

- Сэсэг Очиржаповна, угтатнай эмшэ, баряша зон бии хэн гү? - гээд асуухадамнай, иигэжэ хөөрөбэ:

- Олоной һонорто ехээр хэлэйб гэжэ һананашьегүйб. Гэбшье миний хүпшэн эжын эжы һамажаб гээшэ Петр Бадмаевай аха дүүгэйнь үхибүүн байгаа юм. Энэ суута хүндэ үшөөшье дүтын һабагшатай зон Буряадтамнай бии байха. Жэшээлбэл, түбэд эмнэлгээр ажалаа ябуулдаг миний түрэлэй Дарима Бальжинимаевна Балдоржиева хадаа Петр Бадмаевай аха дүүгэйнь хүбүүнэй Базаржабай аша басаган болоно. Заримдаа, юрэдөө, түрэлэй удхагүй аад, Петр Бадмаев элинсэг

сансарай элшэдэ жэгнүүлнэб гэжэ мэдэрнэ гүш - гоёлдаа, намдуухан хүгжэм доро таашаан, эдэ элшэнүүдые адаглан ажаглахада...

Раиса Леонидовна тусхай тестировани хэрэглэн, үхибүүдые шалгажа үзэнэ, шэнжэлгынгээ дүнгүүдээр түрэлхидтэй хөөрөлдөө үүсхэжэ, зүбшэл заабари үгэнэ.

Физиокабинедэй эзэн - медсестра-физиотерапевт **В.Б.Доржиева** ажалдаа анханай дүршэнхэй, аятай зохиодоор бишыхан, томошье зоноо аргална. Вера Бабуевна бүхы оньһон түхээрэлгэнүүдээ эмхитэй гуримтай байлгадаг, наринаар ажалаа ябуулдаг гээд адагламаар.

Газаагуур нааданайнь талмайда дүүжэнгүүд, турнигууд багашуулые урьялана. 4-тэйһөө 5-6 наһанай хүрэтэр хүүгэдэй амардаг, эмшэлүүдэг корпусой ажалтай танилсаа хэмди. Газаагуурын буряад арадай үлгэрэй баатарнуудые һажаан хэнэн дүрсэнүүд, нааданай зүйлүүд олон.

- Байдалаа үшөөшье һайнаар түхээрхэ хүсэлэн бии. Эдэ дүрсэнүүдые, жэшээнэ, үшөө Надежда Намдыковна хүдэлжэ байхадаа захюулжа хүүлэхэн. Бүхы дээрэнэ абаад үзэхэдэ, мүнөө үеын эрилтэдэ таарамал даа, амаруулха, аргалха арга боломжонууднай. Эгээл шухалань гэхэдэ, хари холо ошолтогүй, хажуудамнай ха юм даа, Сотниково гээшэмнай. Эмшэ-

ха юм, - гэжэ хүмүүжүүлэгшэ **А.В.Третьякова** түрүүтэй басагад, хүбүүд уран гоё зурагуудтай ханын һониноо олоной һонорто үлгэжэ байгаа хэн.

Һайн байдалай түлөө һайниие хүргэхэ һэшхэлтэйгээр томожодоо, дэмбэрэлтэй гээшэл. Илангаяа элүүржүүлгын, амаралтын газарта «Һайн даа» гэнэн үгэ ходо эдэлжэ байхадаа, өөһэдөө үхибүүд хүсэ шадалтай, бэнь бата бэхи болохо жэшээтэйл. «Һайн даа» гээд, олоной зүгһөө баярые хүргэе, Сотниководо абьяас мэргэжэлтэ ажалаа ябуулжа байһан медицинан хүдэлмэрилэгшэдтэ, хангалгын бүхы албануудайнь ажалшадта. «Һайн даа» гээд, оршолон һайхан байгаалидан доро дохиё, үнэтэ шэмэ хангалаа, үзэсхэлэн шубуухайдай дууе бэлэглэн баясуулһандань...

Галина ДАШЕЕВА.

Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

Нэмэлтэ. Сотниковын б-дахи городской больницада имэ утаһаар хонходожо болоно:
28-81-43 - ахамад врачай приемно;
28-81-24 - хүүгэдые эмнэдэг отделени;
28-28-45 - терапевтическэ отделени;
28-81-33 - психоневрологическа отделени.

Отделение даагша **В.Б.Балданова**

Медсестра **И.В.Преловская**

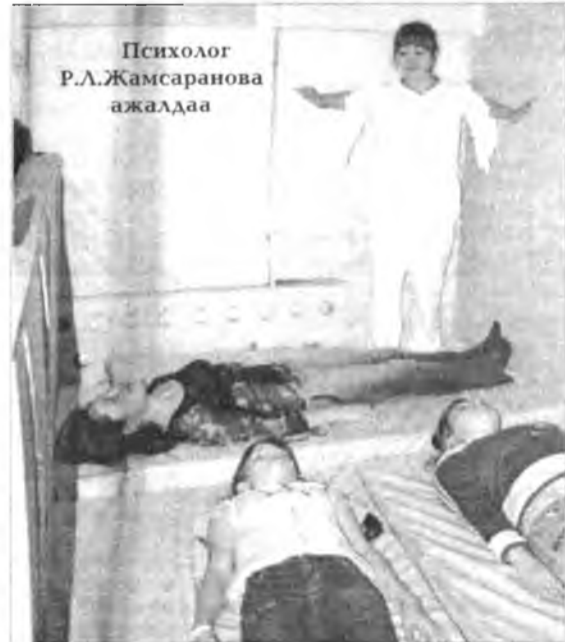
Массажист **С.О.Жамбалова**

Физиокабинедэй медсестра **В.Б.Доржиева**

ЛФК-гай инструктор **Т.И.Хандаева**

Психолог **Р.Л.Жамсаранова** ажалдаа

Логопед-дефектолог **Л.С.Болдоруева**

№82(21322)

Вторник, 25

Первый канал

07.00 «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.05 Т/С «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»

«Россия»

06.00 «ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!»
Канал БГТРК
07.15, 07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ

Канал «Россия»
15.40 Т/С «ОПЕРАТИВНЫЙ ПСЕВДОНИМ»
17.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
18.00 ВЕСТИ
Канал БГТРК

НТВ

07.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
09.10 Т/С «ДАЛЬНОБОЙЩИКИ»
11.00 «СЕГОДНЯ»
11.25 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ В СТИЛЕ МОДЕРН»

Канал БГТРК
19.35 «ПАЗЗЛЫ»
19.45 «ТАМИР»
Канал НТВ
20.00 «СЕГОДНЯ»

Дүхэрнэ

Ариг Ус

07.30 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС.
08.00 М/Ф «ЛОШАРИК»
08.10 «ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ»
08.20 ЗНАКИ ЗОДИАКИ

Тивиком

07.00 МУЗЫКАЛЬНЫЙ КАНАЛ
07.30 «ПУЛЬС СТОЛИЦЫ». «ЕСТЬ РАЗГОВОР»

№28(484)

13.00 «ЖИТЬ ВКУСНО С ДЖЕЙМИ ОЛИВЕРОМ»
13.30 НОВОСТИ «24».
14.00 Т/С «МАЛЬЧИШНИК, ИЛИ БОЛЬШОЙ СЕКС В МАЛЕНЬКОМ ГОРОДЕ»

СТС - «БАЙКАЛ»

06.00 Т/С «КАК СКАЗАЛ ДЖИМ»
06.40 М/Ф «ОЛЕНЬ И ВОЛК»
06.55 М/С «СМЕШАРИКИ»

16.00 Т/С «САБРИНА - МАЛЕНЬКАЯ ВЕДЬМА»
16.30 Т/С «ЗАЧАРОВАННЫЕ»
17.30 Т/С «КОМИССАР РЕКС»
18.30 Т/С «КТО В ДОМЕ ХОЗЯИН?»

ДТВ

09.30 М/Ф
11.00 САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО
11.30 «КАК УХОДИЛИ КУМИРЫ». ВСЕВОЛОД АБДУЛОВ

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Среда, 26

Первый канал

07.00 «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.05 Т/С «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»

«Россия»

06.00 «ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!»
Канал БГТРК
07.15, 07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ

Канал «Россия»
15.40 Т/С «ОПЕРАТИВНЫЙ ПСЕВДОНИМ»
17.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
18.00 ВЕСТИ
Канал БГТРК

НТВ

07.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
09.10 Т/С «ДАЛЬНОБОЙЩИКИ»
11.00 «СЕГОДНЯ»
11.25 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ В СТИЛЕ МОДЕРН»

Канал БГТРК
19.30 «РАДОСТЬ ВСТРЕЧИ» ТЕЛЕМОСТ «УЛАН-УДЭ - УЛАН-БАТОР»

00.45 Т/С «СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ»
01.45 Х/Ф «КОРОЛЕВА ПРОКЛЯТЫХ»
03.35 Т/С «ДАЛЬНОБОЙЩИКИ»

Ариг Ус

07.30 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС.
08.00 М/Ф
08.15 «ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ»
08.30 «АБИТУРИЕНТ-2006»

Тивиком

07.00 МУЗЫКАЛЬНЫЙ КАНАЛ
07.30 «ПУЛЬС СТОЛИЦЫ». «ЕСТЬ РАЗГОВОР»

09.25 Т/С «СОЛДАТЫ-4»
10.30 НОВОСТИ «24».
11.00 «ЧАС СУДА»
12.00 «ЧАС СУДА»

СТС - «БАЙКАЛ»

06.00 Т/С «ВЕСЕЛЫЕ МЕЛОДИИ»
06.40 М/Ф «СЕСТРИЦА АЛЕНУШКА И БРАТЕЦ ИВАНУШКА»

15.30 М/С «ОХОТНИКИ ЗА ПРИВИДЕНИЯМИ»
16.00 Т/С «САБРИНА - МАЛЕНЬКАЯ ВЕДЬМА»
16.30 Т/С «ЗАЧАРОВАННЫЕ»

ДТВ

09.30 М/Ф
11.00 САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО
11.30 «КАК УХОДИЛИ КУМИРЫ». БОРИС НОВИКОВ

НЮТАГ ОРОНОО СУУРХУУЛХАН ЕХЭ НААДАМ ГОЁЛ ДАА!

ТҮРЭЛ ОРОНОО МАНДУУЛАХА

Монголой ниислэл хото болохо Улаан-Баатар үдэр бүри хүгжэжэ байнхай. Энээнине томо гэгшын европын маягаар баригдахан гэрнүүд гэршэлнэ. Тийхэ зуура нэеы гэрнүүд дайралдана. Харин үйлсөөр мори унахан хүнүүдтэй уулзахань магадгүй: «Хэды тийбэшье, Улаан-Баатар зохид, гоё болохон байна. Нүүлшынхиеэ эндэ 1996 ондо ерээб. Тэрэ үеын хото мүнөө үеынхитэй зэргэ-сүүлмэ бэшэ», - гээд Нордоб хэлэнэ. Тэрэ хадаа мүн Наадамда Буряадһаа ошоо юм.

Үшөө 80-яад онуудта Улаан-Баатар ерэнэн Пүрбэ тус хотын хүгжэлтөөр ехэтэ гайхана. «Ямар түргөөр нимэ томо гэрнүүд ургааб. Тэрэ урдань ганса тала байгша нэн. Харин мүнөө шодэ баярлуулма гэр байранууд бодхоогдоо. Үшөөшье олон барилганууд хэгдэнэ», - гээд тэрэ хэлэнэ.

Монголой ниислэдэ нэгшье телефоний автомат харахагүйш. Хонходохо гээ һаа, үйлсөөр телефон баряад ябахан хүнүүдтэ хандаха хэрэгтэй.

Нийтын транспортаар хүн зон олоор ябана. Автобус соохи гү, али троллейбусэй мүнгэ абадаг кондуктор буудал дээрэ зогсоходонь, шанга шангаар хашхарап, зоние урялана. Манай эндэ ямар бэ даа буудал дээрэ «43-дахы квартал ошохонь! нуугыт, нуугыт! Одоошье юэнэн түхэриг!» - гэжэ байгаад уряалхан хүниие харахада, нонин байха.

Хараад үзэхэдэ, Монгол - залуу орон болоно. Энээнине статистикын тоо гэршэлнэ. «Залуушуул олон болоо. Энэнь ехэ найн. Минии үедэ байдал ондоо байгаа. Би өөрөө Москвада долоон жэл нурааб», - гээд унан ород хэлэн дээрэ Үнэн хэлэнэ. «Багшын дээдэ хургуули дүүргэб. Мэргэжэлээрэ ажалланагүйб. Намтай адли байдалтай залуушуул олон», - гэжэ 25 наһатай Алтанчимэг хэлэнэ. 18 наһатай Оюуна нура-хынгаа хажуугаар официантар хүдэлнэ. «Хоёр хоноод ажалла-

Манай хүршэ болохо Монгол орон байгуулагданаар 800 жэлэйгээ ой эгэ үдэрнүүдтэ тэмдэглэбэ. Мүн тийхэдэ эндэхи арадай хубисхалай болоһоор 85 жэл үнгэрөө. Тиймэхээ заншалта болохон Ехэ Наадам аргагүй үргэнөөр болохон байна. Энэ һайндэртэ буряад зон олоор ошожо, аха дүү болохо монгол арадтай баярьень хубаалдаа.

наб. һарымни салин 80 мянган түгриг болоно», - гээд официант Оюуна хэлэнэ. «Амнезия» гэнэн хүнин клубта Баяраа хоёр жэл соо хүдэлнэ. Тэрэ харуулан юм. «Бусадһаа ехээр, бусадһаа багаар салин абанаб гэжэ хэлэхэ аргагүйб. 150 мянган түгриг хүрөөд байдаг», - гээд Баяраа хэлэнэ.

Москвада нурахан Үнэнэй хэлэхээр, дунда зэргын салин 50-70 доллар юм. Монгол мүнган дээрэ болгоо һаа, 100-120 мянган түгриг болоно бшуу. «Манай гүрэнэй президент Энхбаяр өөрөө 300 доллар салитай юм гэжэ дуулаабди. Харин бусадай салин бага байна, юндэшье хүрэнгүй. Минии нүхэр банкда хүдэлдэг, һарадаа 150 доллар абадаг юм. Энэ һайн гэжэ һанагшаб. Харин дээдэ хургуули һая дүүргэнэн залуу мэргэжэлтэд 40 доллар абана бшуу. Тэдэнэй салин жэл

хубсаһа хунар салиндаал адли бага сэнтэй юм. Жэшээлбэл, нэгэ аяга сай 100 түгриг (2 түхэриг 50 мүнган), 6 бууза 1400 түгриг (33 түхэриг), тэмээнэй нооһоной джемпер 15-25 мянган түгриг (350-600 түхэриг) гэхэ мэтэ.

ЭЗЭНДЭЭ ХҮШӨӨ

Улаан-Баатар гоё маягтай гэр байрануудаараа, хүшөөнүүдээр баян юм. СССР-эй Герой Георгий Жуковай, пролетариадай вожда Владимир Ленинэй, Сүхэ-Баатарай хүшөөнүүд анхарал татана. Харин монголшуудые нэгэдүүлэн, «манай эзэн» гэжэ дурсагдахан агууехэ Чингис хаанда бодхоогдохон хүшөө Улаан-Баатарые шэмэглэхээрэ шэмэглэхэнэ.

Сүхэ-Баатарай талмай дээрэ Правительствын байшанай урдахана аймшагтай томо архитектурна нэгэдэл зохёогдоо.

болоод, нэгэ заа нэмэдэг», - гэжэ Үнэн хөөрэнэ.

Европын болон манай хэмжээгээр монголой салин бага гэшье һаа, мүнгэ алтаниинь хүрөөд байдаг. Эдихэ ууха юумэн,

Томо колоннонуудтай ордон соо Чингис хаан нууна, моритой хоёр сэрэгшэд хоёр таладань хаанайнгаа ордон һахина. Баяр ёһолоод бүхы ажал хүсэд хэгдэшьегүй һаа, нээлгын ёһолол үнгэрөө. Эндэ холо ойрын айлашад хабаадалсаа. Тэрэ тоодо Буряад Республикын Президент Леонид Потапов, хотын мэргэ Геннадий Айдаев гэгшэд болоно.

Нэн түрүүн 32 моритой сэрэгшэд монголшуудай юэнэн һүлдэ тугуудые талмай дээрэ гаргаа. Тэрэнэй удаа хэдэн баярай үгэ хэлэнэй удаа, хүшөө нэръемя алыга ташалган доро нээгдэбэ. Морин хуурай аялга баяр ёһололые үргэлжэлүүлээ.

Талмай дээрэ суглархан мянга гаран зон хүшөөдэ дүтэлжэ мүргэбэд. «Богдо Чингис хаанда ошожо мүргэбэд. Ямар томо, шадамар бэрхээр хэгдэнэн хүшөөб. Манай эзэнэй нуур шарайнь залуухан байна. Олон ушарта наһатай болоһон Чингис хаан харуулагдадаг», - гэжэ Үнэн хэлэнэ. Хүн зоной хэлсэ-һэнэй ёһоор, Улаан-Баатар

ерэнэн аяншалагшад эндэ ерэн мүргэжэ, адис абаха болоно.

800 жэлэй ойн баяр боложо байна гэжэ Чингис хаанай дүрэ хараад ойлгохоор. Улаан-Баатарай урда хадаа сагаан шулуугаар табигдахан агууехэ хаанай томо дүрэ бултаниие баясуулжа байгаа.

Айлашадтай хамта Монголой Президент Энхбаяр, Ехэ Хуралай дарга Нямдорж Чингис хаанай хүшөөдэ баглаа сэсэгүүдые табиһан байна.

Энэл үдэшэ талмай дээрэ сэнгэлгын саг болоо. Концерт нааданай удаа 30 минутын фейерверк суларагшадые баясуулба.

800 - БАЯРАЙ ТОО

Июлийн 11-дэ Ехэ наадам баяр ёһололой оршондо нээгдэнэн байна. Түб стадион дээрэ болон энэ хэмжээндэ Россин Правительствын премьер-министр Михаил Фрадков хабаадаа.

Найр нааданай эхилтэр үшөө хоёр час үлөөд байна. Хэды тийгэбэшье, стадион дээрэ хүн зон олоор сугларанхай. Үлүү билет асуужа ябагшадай тоо минута бүри олошорно. 15 долларой билет 3-4 дахин нэмэбэ. Баярай эхилхэдэ, 25 мянган хүниие багтаадаг түб стадион үшөөшье олон хүнүүдые багтаагаа.

Футболой талмай зүүн захаар 800 морин хуур дээрэ наадагшад хүгжэмөө гаргана. Тойроод 800 дуушад нэгэ дуугаар аялгануудые гүйсэдхэнэ. Харин найрта 800 морид хабаадаа. Бүхы юумэеэ 800-тай тэгшээрүүлжэ шадаа гээд эмхидхэгшэдые магтаа.

Нааданай эхилхэниие моритой багахан хүбүүн арадта дуулгаа. Нэн түрүүн 32 моритой сэрэгшэд монголшуудай юэнэн һүлдэ тугуудые асаржа, стадион дээрэ тогтоогоо. Бүхэ барилдаашад энээнине тойроод хатаргаа гүйсэдхэхэ юм.

Монголой байгуулагданаар 800 жэл ба арадай хубисхалай болоһоор 85 жэл үнгэрбэ. Манай түүхэдэ ороһон эгээл ехэ һайн-

дэрнууднай дабхасалдаба. Энэ хоёр баярай ушарнууд Монголой хүгжэлтэдэ аргагүй нүлөө үзүүлэн юм. Энэ ушараар бултаниие амаршалаб, - гээд Монголой президент Энхбаяр баярай үгэнүүд соогоо хэлээ.

Час хахад болохон театрилизованно наадан монголой түүхые эхинһээнэ абаад харуулаа. Чингисэй аргагүй томо бууса найман шара шэрээд ябаһаниинь хүн зоной ханаан соо олон жэлнүүд соо үлэхэ бээ. Мүн 800 морин хуур дээрэ нэгэ доро хүгжэм гаргалга мүн лэ сугларгашад зүрхэндэ хадуутдаха юм. Бүхы дэлхэй дээрэ нэгэ доро иимэ олон морин хуур дээрэ наадагшад сугларагүй байна. Энээнине Гиннессэй номдоо оруулахаар.

Удаань гурбан үдэрэй турша соо Эрын гурбан наадан болоо. Энээн тухай удаадахи дугаарта.

Борис БАЛДАНОВ.
Авторай фото-зурагууд.

Улаан-Үдэ-Улаан-Баатар-Улаан-Үдэ.

